

European Securities and
Markets Authority

Ohjeet

*Toiminnan järjestäminen automatisoidussa kaupankäyntiympäristössä:
ohjeet kauppapaikkoja, sijoituspalveluyrityksiä ja toimivaltaisia viranomaisia
varten*

Sisält

I. Soveltamisala	3
Mikä?	3
Kuka?	3
Milloin?	4
Raportointivaatimukset	4
II. Määritelmät	4
III. Tarkoitus	6
IV. Ohjeet järjestelmistä ja valvonnasta automatisoidussa kaupankäyntiympäristössä kauppapaikoille, sijoituspalveluyrityksille ja toimivaltaisille viranomaisille	6
Ohje 1. Toiminnan järjestelyjä koskevat vaatimukset säänneltyjen markkinoiden ja monenkeskisten kaupankäyntijärjestelmien sähköisille kaupankäyntijärjestelmille	6
Ohje 2. Vaatimukset sijoituspalveluyritysten sähköisten kaupankäyntijärjestelmien toiminnan järjestelyille (mukaan lukien kaupankäyntialgoritmit)	9
Ohje 3. Toiminnan järjestelyjä koskevat vaatimukset säännellyille markkinoille ja monenkeskisille kaupankäyntijärjestelmille oikeudenmukaisen ja moitteettoman kaupankäynnin edistämiseksi automatisoidussa kaupankäyntiympäristössä	13
Ohje 4. Toiminnan järjestelyjä koskevat vaatimukset sijoituspalveluyrityksille oikeudenmukaisen ja moitteettoman kaupankäynnin edistämiseksi automatisoidussa kaupankäyntiympäristössä	15
Ohje 5. Toiminnan järjestelyjä koskevat vaatimukset säännellyille markkinoille ja monenkeskisille kaupankäyntijärjestelmille markkinoiden väärinkäytön (erityisesti markkinoiden manipuloinnin) estämiseksi automatisoidussa kaupankäyntiympäristössä	18
Ohje 6. Toiminnan järjestelyjä koskevat vaatimukset sijoituspalveluyrityksille markkinoiden väärinkäytön (erityisesti markkinoiden manipuloinnin) estämiseksi automatisoidussa kaupankäyntiympäristössä	20
Ohje 7. Toiminnan järjestelyjä koskevat vaatimukset säännellyille markkinoille ja monenkeskisille kaupankäyntijärjestelmille, joiden jäsenet/osapuolet ja käyttäjät tarjoavat suoran markkinoillepääsyn / tuetun pääsyn	22
Ohje 8. Toiminnan järjestelyjä koskevat vaatimukset sijoituspalveluyrityksille, jotka tarjoavat suoran markkinoillepääsyn ja/tai tuetun pääsyn	24

I. Soveltamisala

Mikä?

1. Tässä asiakirjassa on EAMV-asetuksen 16 artiklan nojalla annettuja ohjeita. EAMV-asetuksen 16 artiklan 3 kohdan mukaisesti toimivaltaisten viranomaisten ja finanssimarkkinoiden toimijoiden on kaikin tavoin pyrittävä noudattamaan ohjeita ja suosituksia.

Kuka?

2. Näissä ohjeissa on Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen (EAMV:n) näkemys unionin nimenomaisen alueen lainsäädännön soveltamisesta ja asianmukaisista valvontakäytännöistä Euroopan finanssivalvontajärjestelmässä. EAMV odottaa kaikkien asiaankuuluvien toimivaltaisten viranomaisten ja finanssimarkkinoiden toimijoiden noudattavan näitä ohjeita, ellei toisin määrätä.
3. Nämä ohjeet kattavat
 - a. säännellyn markkinan tai monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän sähköisen kaupankäyntijärjestelmän ylläpidon
 - b. sähköisen kaupankäyntijärjestelmän, myös kaupankäyntialgoritmin, käyttämisen omaan lukuun kauppaa käyvässä tai asiakkaiden lukuun toimeksiantoja toteuttavassa sijoituspalveluyrityksessä
 - c. sijoituspalveluyrityksen tarjoaman suoran markkinoille pääsyn tai tuetun pääsyn osana toimeksiantojen toteuttamista asiakkaiden lukuun koskevaa palvelua.
4. Ohjeet vaikuttavat myös yrityksiin, joilla ei ole toimilupaa säännellyn markkinan ylläpitäjäksi tai sijoituspalveluyrityksiksi rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin nojalla. Nämä ovat muun muassa yritykset, jotka myyvät sähköisiä kaupankäyntijärjestelmiä säännellyn markkinan ylläpitäjille tai sijoituspalveluyrityksille tai toimivat kyseisten järjestelmien ulkoistettuina tarjoajina tai tarjoavat sijoituspalveluyrityksille liitettävyysspalveluja kauppapaikoille pääsyä varten. Kyseisiin yrityksiin vaikuttaa kauppapaikkojen ja sijoituspalveluyritysten velvoitteet niiden sähköisten kaupankäyntijärjestelmien osalta.
5. Ohjeet vaikuttavat myös rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin noudattamisesta vapautettuihin yrityksiin, jotka käyvät kauppaa omaan lukuunsa ja pääsevät kauppapaikoille suoraan jäseninä, osapuolina tai käyttäjinä tai suoran markkinoillepääsyn tai tuetun pääsyn kautta. Niihin vaikuttaa kauppapaikkojen ohjeet luotettavasta ja tasapuolisesta kaupankäynnistä toimiluvottomien jäsenten, osapuolten ja käyttäjien osalta sekä kauppapaikkojen ja sijoituspalveluyritysten ohjeet suoran markkinoillepääsyn ja tuetun pääsyn osalta.

6. Ohjeissa sijoituspalveluyrityksiin tehtävät viittaukset liittyvät sijoituspalveluyrityksiin niiden toteuttaessa toimeksiantoja asiakkaiden lukuun ja/tai käydessä kauppaa omaan lukuunsa automatisoidussa kaupankäyntiympäristössä. Kun sijoituspalveluyritys ylläpitää monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää, siihen sovelletaan kauppapaikkoihin liittyviä ohjeita.
7. EAMV sisällyttää sijoituspalveluyritysten käyttämien sähköisten kaupankäyntijärjestelmien soveltamisalaan sähköiset järjestelmät toimeksiantojen lähettämiseksi kauppapaikkoihin (riippumatta siitä, toimitetaanko toimeksiannot sähköisesti sijoituspalveluyritykselle) ja sähköiset järjestelmät, jotka tekevät automaattisesti toimeksiantoja eli kaupankäyntialgoritmit. Älykkäät toimeksiantojen reitittimet voivat olla osa yrityksen järjestelmiä, joilla lähetetään toimeksiantoja kauppapaikoille. Tässä työssä EAMV käsittelee älykkäitä toimeksiantojen reitittimiä ainoastaan toimeksiannon syöttämiseen liittyvien riskien kannalta eikä esimerkiksi toimeksiantojen huolellisen toteutuksen kannalta.
8. Nämä ohjeet eivät rajoitu osakekauppaan, vaan ne kattavat kaikkien rahoitusvälineiden kaupan automatisoidussa ympäristössä (rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin määritelmän mukaisesti).
9. Sekä kauppapaikkojen että sijoituspalveluyritysten osalta on näiden ohjeiden noudattamiseksi käytettävissä järjestelmissä ja valvonnassa otettava huomioon niiden liiketoiminnan luonne, laajuus ja monimuotoisuus

Milloin?

10. Nämä ohjeet tulevat voimaan kuukausi sen jälkeen, kun kansalliset toimivaltaiset viranomaiset ovat julkaisseet ohjeet virallisella verkkosivustollaan kansallisella kielellään. Tämän aikataulun mukaan ja jollei toisin ilmoiteta, markkinoiden toimijoiden on pystyttävä noudattamaan ohjeita 1. toukokuuta 2012 alkaen.

Raportointivaatimukset

11. Näitä ohjeita noudattavien toimivaltaisten viranomaisten on toimittava ohjeiden mukaisesti valvontakäytännöissään, myös silloin, kun tietyt ohjeet asiakirjassa on suunnattu ensisijaisesti finanssimarkkinoiden toimijoille. Kansallisten toimivaltaisten viranomaisten on ilmoitettava EAMV:lle, noudattavatko tai aikovatko ne noudattaa näitä ohjeita, ja perustelut niiden noudattamatta jättämiselle kahden kuukauden kuluessa siitä, kun lopulliset ohjeet on julkaistu kaikilla EU:n virallisilla kielillä.
12. Finanssimarkkinoiden toimijoiden ei edellytetä raportoivan EAMV:lle, noudattavatko ne näitä ohjeita.

II. Määritelmät

13. Näissä ohjeissa kursivilla esitetyillä termeillä on jäljempänä olevassa taulukossa määritetty merkitys. Tietyillä muilla ohjeissa käytetyillä termeillä, esimerkiksi sijoituspalveluyrityksellä, on rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin 4 artiklassa määritetty merkitys.

Toimivaltaiset

Rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin 48 artiklan nojalla

<i>viranomaiset</i>	<i>nimetyt toimivaltaiset viranomaiset.</i>
<i>Suora markkinoillepääsy</i>	<i>Järjestely, jossa sijoituspalveluyritys, joka on kauppapaikan jäsen/osapuoli tai käyttäjä, antaa määritetyille asiakkaille (mukaan lukien hyväksytyt vastapuolet) luvan välittää toimeksiantoja sähköisesti sijoituspalveluyrityksen sisäisiin sähköisiin kaupankäyntijärjestelmiin, jotta ne välitetään sijoituspalveluyrityksen kaupankäyntitunnisteen nojalla automaattisesti eteenpäin määritettyyn kauppapaikkaan. Direct Market Access, DMA</i>
<i>EAMV</i>	<i>Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen</i>
<i>EAMV-asetus</i>	<i>Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1095/2010, annettu 24 päivänä marraskuuta 2010, Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/77/EY kumoamisesta, EUVL L 331, 15.12.2010, s. 84.</i>
<i>Finanssimarkkinoiden toimijat</i>	<i>EAMV-asetuksen 4 artiklan 1 kohdassa määritetty henkilö: henkilö, "johon sovelletaan 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuissa unionin säädöksissä [joita ovat muun muassa rahoitusvälineiden markkinoista annettu direktiivi ja markkinoiden väärinkäytöstä annettu direktiivi ja niiden täytäntöönpanosäädökset] tai niiden säädösten täytäntöönpanemiseksi annetussa kansallisessa lainsäädännössä asetettua vaatimusta".</i>
<i>Markkinoiden väärinkäytöstä annettu direktiivi</i>	<i>Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2003/6/EY, annettu 28 päivänä tammikuuta 2003, sisäpiirikaupoista ja markkinoiden manipuloinnista (markkinoiden väärinkäyttö), EUVL L 96, 12.4.2003, s. 16.</i>
<i>Rahoitusvälineiden markkinoista annettu direktiivi</i>	<i>Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/39/EY, annettu 21 päivänä huhtikuuta 2004, rahoitusvälineiden markkinoista sekä neuvoston direktiivien 85/611/ETY ja 93/6/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/12/EY muuttamisesta ja neuvoston direktiivin 93/22/ETY kumoamisesta, EUVL L 145, 30.4.2004, s. 1.</i>
<i>Rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin täytäntöönpanodirektiivi</i>	<i>Komission direktiivi 2006/73/EY, annettu 10 päivänä elokuuta 2006, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/39/EY täytäntöönpanosta sijoituspalveluyritysten toiminnan järjestämistä koskevien vaatimusten, toiminnan harjoittamisen edellytysten ja kyseisessä direktiivissä määriteltujen käsitteiden osalta, EUVL L 241, 2.9.2006, s. 26.</i>
<i>Tuettu pääsy Sponsored Access, SA</i>	<i>Järjestely, jossa sijoituspalveluyritys, joka on kauppapaikan jäsen/osapuoli tai käyttäjä, antaa määritetyille asiakkaille (mukaan lukien hyväksytyt vastapuolet) luvan välittää toimeksiantoja sähköisesti</i>

ja suoraan määritettyyn kauppapaikkaan sijoituspalveluyrityksen kaupankäyntitunnisteen nojalla ilman, että toimeksiannot reititetään sijoituspalveluyrityksen sisäisten sähköisten kaupankäyntijärjestelmien kautta.

<i>Ilmoitus epäilyttävästä kaupasta</i>	<i>Markkinoiden väärinkäytöstä annetun direktiivin 6 artiklan 9 kohdassa edellytetyt toimivaltaisille viranomaisille osoitetut ilmoitukset, jos henkilöllä, joka ammattinsa puolesta järjestää kaupankäyntiä, on aihetta epäillä, että kauppa saattaa olla sisäpiiririkkomus tai markkinoiden manipulointia.</i>
<i>Kaupankäyntialgoritmi</i>	<i>Tietokoneohjelmisto, joka toimii sijoituspalveluyrityksen tai sijoituspalveluyrityksen asiakkaan asettamien avainparametrien perusteella ja joka tuottaa markkinatietojen perusteella automaattisesti toimeksiantoja toimitettavaksi kauppapaikoille.</i>
<i>Kauppapaikka</i>	<i>Säännelty markkina tai monenkeskinen kaupankäyntijärjestelmä.</i>

III. Tarkoitus

14. Näiden ohjeiden tarkoituksena on varmistaa rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin ja markkinoiden väärinkäytöstä annetun direktiivin yhteinen, yhtenäinen ja johdonmukainen soveltaminen, kun niitä sovelletaan seuraavilta tahoilta edellytettyyn toiminnan järjestämiseen:

- *kauppapaikat ja sijoituspalveluyritykset automatisoidussa kaupankäyntiympäristössä ja*
- *kauppapaikat ja sijoituspalveluyritykset suoran markkinoillepääsyn ja tuetun pääsyn tarjoamisen osalta.*

IV. Toiminnan järjestäminen automatisoidussa kaupankäyntiympäristössä: ohjeet kauppapaikkoja, sijoituspalveluyrityksiä ja toimivaltaisia viranomaisia varten

Ohje 1. Toiminnan järjestelyjä koskevat vaatimukset säänneltyjen markkinoiden ja monenkeskisten kaupankäyntijärjestelmien sähköisille kaupankäyntijärjestelmille

Asiaankuuluva lainsäädäntö

Rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin 39 artiklan ensimmäisen kohdan b ja c alakohta säänneltyjen markkinoiden osalta.

Rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin 14 artiklan 1 kohta ja 13 artiklan 2, 4, 5 ja 6 kohta ja rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin täytäntöönpanodirektiivin 5–9 artikla, 13 ja 14 artikla ja 51 artikla monenkeskisten kaupankäyntijärjestelmien osalta.

Yleinen ohje

1. Säännellyn markkinan tai monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän sähköisen kaupankäyntijärjestelmän (tai -järjestelmien) osalta tulee varmistaa, että siinä noudatetaan rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin ja muiden unionin lainsäädännön ja kansallisen lainsäädännön mukaisia sovellettavia velvoitteita ottaen huomioon jäsenten /osapuolten käyttämän teknologian kehityksen. Järjestelmän (tai järjestelmien) tulee asianmukaisesti soveltua liiketoimintaan, jota sen (tai niiden) avulla harjoitetaan, ja sen (tai niiden) tulee olla riittävän vakaa(t) takaamaan kauppapaikan ylläpitäjän tai sijoituspalveluyrityksen ylläpitämän automatisoidun markkinan (tai käyttämien automatisoitujen markkinoiden)toiminnan jatkuvuus ja häiriöttömyys

Yksityiskohtaiset ohjeet

2. Yleisen ohjeen lisäksi kauppapaikoilla on otettava vähintään huomioon seuraavat asiat:

a) Hallinto

- Hallintoprosessi on keskeinen sääntelyvelvoitteiden noudattamisessa. Kauppapaikkojen on yleisissä hallinto- ja päätöksentekopuitteissaan kehitettävä, hankittava(mukaan lukien alihankinta) ja valvottava sähköisiä kaupankäyntijärjestelmiään selkeällä ja määrämuotoisella hallintoprosessilla. Hallintoprosessissa on varmistettava, että kaikille asiaankuuluville näkökohdille mukaan lukien kaupalliset, tekniset, riskit ja sääntöjen noudattaminen, jotka on otettava huomioon tärkeimpiä päätöksiä tehdessä, annetaan asianmukainen painoarvo. Hallintoprosessin on erityisesti sisällettävä sääntöjen noudattamista ja riskienhallintaa koskevat periaatteet. Hallintoprosessissa on myös oltava selkeät vastuut, mukaan lukien menettelyt järjestelmäkehityksen, tuotantoonoton ja myöhempien päivitysten hyväksynnälle ja valvonnan aikana havaittujen ongelmien ratkaisemiselle. Tietojen välittämistä varten on myös oltava asianmukaiset menettelyt.
- Hallintoprosessissa sääntöjenmukaisuudesta vastaavan henkilökunnan on vastattava kauppapaikan ylläpitäjän tai yrityksen sääntelyvelvoitteiden selkeyttämisestä ja toimista ja menettelyistä, joilla pyritään varmistamaan, että kaupankäyntijärjestelmien käytössä noudatetaan kauppapaikan ylläpitäjän tai yrityksen velvollisuuksia ja että kaikki sääntöjen laiminlyönnit havaitaan. Tämä edellyttää sääntöjenmukaisuudesta vastaavalta henkilökunnalta kaupankäyntijärjestelmien toimintaperiaatteiden ymmärtämistä mutta ei vaadi osaamista kaupankäyntijärjestelmien teknisistä ominaisuuksista.

b) Kapasiteetti ja sietokyky

- Säänneltyjen markkinoiden ja monenkeskisten kaupankäyntijärjestelmien sähköisissä kaupankäyntijärjestelmissä tulee olla riittävästi kapasiteettia käsittelemään viestinvälityksen kohtuullisesti ennakoitavissa olevat määrät. Järjestelmien tulee olla skaalattavissa jotta kapasiteettia voidaan lisätä kasvavan viestinvälityksen ja järjestelmien asianmukaista toimintaa uhkaavien hätätilanteiden varalta.

c) Liiketoiminnan jatkuvuus

- Kauppapaikoilla tulee olla niiden sähköisten kaupankäyntijärjestelmien osalta käytössä tehokkaat liiketoiminnan jatkuvuutta koskevat järjestelyt toiminnan keskeyttävien tapahtumien käsittelemiseksi, mukaan lukien mutta ei pelkästään järjestelmähäiriöt. Liiketoiminnan

jatkuvuutta koskevilla järjestelyillä on taattava kaupankäynnin oikea-aikainen jatkaminen mukaan lukien mutta ei pelkästään järjestelmähäiriötilanteissa. Järjestelyillä on tarvittaessa katettava muun muassa seuraavat asiat:

- a. järjestelyjen kehittämisen ja käytön hallinnointi*
- b. liiketoiminnan jatkuvuutta koskevia erityisiä järjestelyjä edellyttävien sähköisten kaupankäyntijärjestelmien toimintaan liittyvien mahdollisten skenaarioiden huomioon ottaminen riittävän laajasti*
- c. sähköisissä kaupankäyntijärjestelmissä kulkevien liiketoiminnan (myös sääntöjenmukaisuuden) kannalta kriittisten tietojen varmistaminen*
- d. varatiloihin siirtymistä ja sähköisen kaupankäyntijärjestelmän käyttämistä sieltä käsin koskevat menettelyt*
- e. henkilökunnan koulutus järjestelyjen toiminnasta ja niihin kuuluvista yksittäisten henkilöiden tehtävistä*
- f. jatkuva ohjelma järjestelyjen testausta, arviointia ja tarkastusta varten, mukaan lukien menettelyt järjestelyjen mukauttamiselle kyseisen ohjelman tulosten perusteella.*

d) Testaus

- *Kaupapaikoilla on ennen sähköisen kaupankäyntijärjestelmän ja päivitysten käyttöönottoa hyödynnettävä selkeästi määritettyjä kehitys- ja testausmenetelmiä. Näiden menetelmien käytöllä on pyrittävä muun muassa varmistamaan, että sähköisen kaupankäyntijärjestelmän toiminta vastaa säännellyn markkinan ja monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin ja muun asiaankuuluvan unionin lainsäädännön tai kansallisen lainsäädännön mukaisia velvoitteita, että järjestelmiin sisältyvät sääntöjenmukaisuus- ja riskinhallintavalvonnat toimivat tarkoitetulla tavalla (mukaan lukien automaattinen virheilmoitusten tuottaminen) ja että sähköinen kaupankäyntijärjestelmä pystyy jatkamaan tehokasta toimintaa poikkeuksellisissa markkinaoloissa.*

e) Valvonta ja tarkastus

- *Kaupapaikkojen on valvottava sähköisiä kaupankäyntijärjestelmiään reaaliaikaisesti. Niiden on käsiteltävä asianmukaisesti havaitut ongelmat niin pian kuin on kohtuullisesti mahdollista tärkeysjärjestyksessä, ja niiden on tarvittaessa mukautettava sähköistä kaupankäyntijärjestelmää tai keskeytettävä tai suljettava se. Sähköisten kaupankäyntijärjestelmien ongelmien käsittelemiseksi tehtävissä päätöksissä on mahdollisuuksien mukaan otettava asianmukaisesti huomioon, että kaupapaikkojen ylläpitäjien on toimittava moitteettomasti.*
- *Kaupapaikkojen jatkuvan toiminnan ylläpitämiseksi kaupapaikkojen ylläpitäjien on säännöllisesti tarkastettava ja arvioitava sähköiset kaupankäyntijärjestelmänsä ja niihin liittyvät hallintoa, vastuuvollisuutta ja hyväksyntää koskevat prosessit ja asiaankuuluvat liiketoiminnan jatkuvuutta koskevat järjestelyt. Niiden on näiden tarkastusten ja arviointien perusteella toimittava puutteiden korjaamiseksi. Tarkastus- ja arviointiprosessissa on oltava tietty*

riippumattomuuden taso, joka voidaan saada aikaan esimerkiksi ottamalla mukaan sisäinen tarkastus tai kolmansia osapuolia.

f) Turvallisuus

- Kauppapaikoilla on oltava fyysistä ja sähköistä turvallisuutta koskevat menettelyt ja järjestelyt joiden tarkoituksena on suojata niiden sähköisiä kaupankäyntijärjestelmiä väärinkäytöltä tai luvattomalta pääsylvä ja varmistaa järjestelmään kuuluvien tai niiden läpi kulkevien tietojen eheys.

g) Henkilöstö

- Kauppapaikoilla on oltava menettelyt ja järjestelyt, mukaan lukien rekrytointi ja koulutus, niiden henkilöstötarpeiden määrittämiseksi ja myöhemmin sen varmistamiseksi, että kauppapaikkoihin palkataan riittävä määrä henkilöstöä, jolla on tarvittavat taidot ja asiantuntemus niiden sähköisten kaupankäyntijärjestelmien hoitamiseksi. Tähän sisältyy muun muassa sellaisen henkilöstön palkkaaminen, jolla on tietoa asiaankuuluvista sähköisistä kaupankäyntijärjestelmistä, kyseisten järjestelmien valvonnasta ja testaamisesta, ja sellaisesta kaupankäynnistä, jota säännellyn markkinan tai monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän jäsenet/osapuolet harjoittavat, ja säänneltyjen markkinoiden tai monenkeskisten kaupankäyntijärjestelmien sääntelyvelvoitteista.

h) Tietojen säilyttäminen ja yhteistyö

- Kauppapaikkojen on säilytettävä sähköisiä kaupankäyntijärjestelmiä koskevia tietoja, jotka kattavat ainakin edellä a–g kohdassa tarkoitetut asiat. Nämä sisältävät tiedot tärkeimmistä päätöksistä, järjestelmän ominaisuuksista, testausmenetelmistä, testituloksista ja määräaikaistarkastuksista. Tietojen tulee olla riittävän yksityiskohtaiset, jotta toimivaltaiset viranomaiset voivat valvoa kauppapaikan asiaankuuluvien velvollisuuksien noudattamista. Monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän ylläpitäjän on säilytettävä tietoja vähintään viiden vuoden ajan. Säännellyn markkinan ylläpitäjien tulisi säilyttää tietoja vähintään niin kauan kuin niiden kotimaan toimivaltainen viranomaisvaatii.
- Kauppapaikkojen on tiedotettava toimivaltaisille viranomaisille niiden jäsenvaltiossa voimassa olevien valvontajärjestelyjen mukaisesti kaikista merkittävistä riskeistä, jotka voivat vaikuttaa järjestelmän teknisten toimien asianmukaiseen hoitoon ja merkittävistä tapahtumista, joissa nämä riskit toteutuvat.

Ohje 2. Toiminnan järjestelyjä koskevat vaatimukset sijoituspalveluyritysten sähköisille kaupankäyntijärjestelmille (mukaan lukien kaupankäyntialgoritmit)

Asiaankuuluva lainsäädäntö

Rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin 13 artiklan 2, 4, 5 ja 6 kohta ja rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin täytäntöönpanodirektiivin 13 ja 14 artikla ja 51 artikla.

Yleinen ohje

1. Sijoituspalveluyritysten sähköisen kaupankäyntijärjestelmän (tai -järjestelmien) osalta, mukaan lukien kaupankäyntialgoritmit, tulee varmistaa, että yritys noudattaa rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin ja muun asiaankuuluvan unionin lainsäädännön ja kansallisen lainsäädännön sovellettavia velvollisuuksia sekä niiden kauppapaikkojen sääntöjä, joihin se lähettää toimeksiantoja. Järjestelmän (tai järjestelmien) tulee hyvin soveltua liiketoimintaan, jota sen (tai niiden) avulla harjoitetaan, ja sen (tai niiden) on oltava riittävän vakaa(t) takaamaan sen sijoituspalvelujen ja toiminnan jatkuvuus ja häiriöttömyys automatisoidussa kaupankäyntiympäristössä.

Yksityiskohtaiset ohjeet

2. Yleisen ohjeen lisäksi sijoituspalveluyritysten on otettava huomioon vähintään seuraavat asiat:

a) Hallinto

- Hallintoprosessi on keskeinen sääntelyvelvoitteiden noudattamisessa. Sijoituspalveluyritysten on yleisissä hallinto- ja päätöksentekopuitteissaan kehitettävä, hankittava (mukaan lukien alihankinta) ja seurattava sähköisiä kaupankäyntijärjestelmiään, mukaan lukien kaupankäyntialgoritmit, selkeällä ja määrämuotoisella hallintoprosessilla. Hallintoprosessissa on varmistettava, että kaikille asiaankuuluville näkökohdille, mukaan lukien kaupalliset ja tekniset näkökohdat, riskit ja sääntöjen noudattaminen, jotka on otettava huomioon tärkeimpiä päätöksiä tehdessä, annetaan asianmukainen painoarvo. Hallintoprosessin on erityisesti sisällettävä sääntöjen noudattamista ja riskienhallintaa koskevat periaatteet. Hallintoprosessissa on myös oltava selkeät vastuut, mukaan lukien menettelyt järjestelmäkehityksen, tuotantoonoton ja myöhempien päivitysten hyväksynnälle ja valvonnan aikana havaittujen ongelmien ratkaisemiselle. Tietojen välittämistä varten on myös oltava asianmukaiset menettelyt.
- Hallintoprosessissa sääntöjenmukaisuudesta vastaavan henkilökunnan on vastattava sijoituspalveluyrityksen sääntelyvelvoitteiden selkeyttämisestä ja toimista ja menettelyistä, joilla pyritään varmistamaan, että kaupankäyntijärjestelmien ja algoritmien käytössä noudatetaan yrityksen velvollisuuksia ja että kaikki sääntöjen laiminlyönnit havaitaan. Tämä tarkoittaa, että sääntöjenmukaisuudesta vastaavan henkilöstön on *ymmärrettävä, millä tavalla kaupankäyntijärjestelmät ja algoritmit toimivat, mutta se ei edellytä tietoa kaupankäyntijärjestelmien tai algoritmien teknisistä ominaisuuksista.*

b) Kapasiteetti ja sietokyky

- *Sijoituspalveluyrityksen sähköisissä kaupankäyntijärjestelmissä tulee olla riittävä kapasiteetti viestinvälityksen kohtuullisesti ennakoitavien määrien käsittelyyn. Järjestelmien tulee olla skaalattavissa jotta kapasiteettia voidaan lisätä kasvavan viestinvälityksen ja järjestelmien asianmukaista toimintaa uhkaavien hätätilanteiden varalta.*

c) Liiketoiminnan jatkuvuus

- Sijoituspalveluyrityksillä tulee olla niiden sähköisten kaupankäyntijärjestelmien osalta riittävät, kohtuulliset ja tehokkaat liiketoiminnan jatkuvuutta koskevat järjestelyt toiminnan keskeyttävien tapahtumien käsittelemiseksi (joilla tarvittaessa voidaan taata kaupankäynnin oikea-aikainen

jatkaminen) mukaan lukien mutta ei pelkästään järjestelmähäiriötilanteissa, ja järjestelyjen pitäisi tarvittaessa kattaa muun muassa seuraavat asiat:

- a. järjestelyjen kehittämisen ja käytön hallinnointi
- b. liiketoiminnan jatkuvuutta koskevia erityisiä järjestelyjä edellyttävien sähköisten kaupankäyntijärjestelmien toimintaan liittyvien mahdollisten skenaarioiden huomioon ottaminen riittävän laajasti
- c. sähköisissä kaupankäyntijärjestelmissä kulkevien liiketoiminnan (myös sääntöjenmukaisuuden) kannalta kriittisten tietojen varmistaminen
- d. varatiloihin siirtymistä ja sähköisen kaupankäyntijärjestelmän käyttämistä sieltä käsin koskevat menettelyt
- e. henkilökunnan koulutus järjestelyjen toiminnasta ja niihin kuuluvista yksittäisten henkilöiden tehtävistä
- f. jatkuva ohjelma järjestelyjen testausta, arviointia ja tarkastusta varten, mukaan lukien menettelyt järjestelyjen mukauttamiselle kyseisen ohjelman tulosten perusteella.

d) Testaus

- Sijoituspalveluyritysten tulee ennen sähköisen kaupankäyntijärjestelmän tai kaupankäyntialgoritmin ja päivitysten käyttöönottoa hyödyntää selkeästi määritettyjä kehitys- ja testausmenetelmiä. Algoritmien osalta niitä voivat olla simuloinnit/ testaus historiallisella datalla (backtesting) tai testaus kaupankäyntijärjestelmän testausympäristössä (jos kauppapaikkojen ylläpitäjät tarjoavat testiympäristön). Näiden menetelmien käytöllä on pyrittävä muun muassa varmistamaan, että sähköisen kaupankäyntijärjestelmän tai kaupankäyntialgoritmin toiminta vastaa sijoituspalveluyrityksen rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin ja muun asiaankuuluvan unionin lainsäädännön tai kansallisen lainsäädännön mukaisia velvollisuuksia sekä niiden käyttämien kauppapaikkojen sääntöjä, että järjestelmään tai kaupankäyntialgoritmiin sisältyvät sääntöjenmukaisuus- ja riskienhallintavalvonnat toimivat tarkoitetulla tavalla (mukaan lukien automaattinen virheilmoitusten tuottaminen) ja että sähköinen kaupankäyntijärjestelmä tai -algoritmi pystyy jatkamaan tehokasta toimintaa poikkeuksellisissa markkinaoloissa. Tehokas toiminta poikkeuksellisissa markkinaoloissa voi tarkoittaa (mutta ei välttämättä), että järjestelmä tai algoritmi sulkeutuu kyseisessä markkinatilanteessa.
- Sijoituspalveluyritysten on mukautettava kaupankäyntialgoritmien testejä (mukaan lukien testit, jotka suoritetaan muualla kuin todellisissa kaupankäyntiympäristöissä) strategiaan jota varten sijoituspalveluyritys käyttää algoritmia (mukaan lukien markkinat, joille se lähettää toimeksiantoja ja niiden rakenne). Sijoituspalveluyrityksen on myös varmistettava että nämä testit ovat oikeassa suhteessa riskeihin, joita tämä strategia voi aiheuttaa yritykselle ja niiden kauppapaikkojen hoitamien markkinoiden luotettavalle ja tasapuoliselle toiminnalle, joille lähetettäviin toimeksiantoihin yritys aikoo käyttää algoritmia. Sijoituspalveluyritysten on suoritettava lisätestejä, jos markkinat, joilla algoritmia aiotaan käyttää, muuttuvat niistä joille se on alun perin tarkoitettu.

- Sijoituspalveluyritysten on toteutettava kaupankäyntialgoritmien käyttöönotto todellisessa ympäristössä valvotusti ja varovasti esimerkiksi asettamalla rajat kaupankäynnin kohteena olevien rahoitusvälineiden määrälle, toimeksiantojen arvolle ja lukumäärälle ja niiden markkinoiden määrälle, joille toimeksiantoja lähetetään, jotta yritys voi tarkistaa, että algoritmin suoritus on odotusten mukainen todellisessa ympäristössä, ja tehdä muutoksia, jos se ei ole.

e) Valvonta ja tarkastus

- Sijoituspalveluyritysten on valvottava sähköisiä kaupankäyntijärjestelmiään, myös kaupankäyntialgoritmeja, reaaliajassa. Niiden on käsiteltävä havaitut ongelmat asianmukaisesti niin pian kuin on kohtuullisesti mahdollista tärkeysjärjestyksessä, ja niiden on tarvittaessa mukautettava sähköistä kaupankäyntijärjestelmää tai kaupankäyntialgoritmia tai keskeytettävä tai suljettava se. Ryhtyessään toimiin sähköisten kaupankäyntijärjestelmiensä ongelmien käsittelemiseksi sijoituspalveluyritysten on mahdollisuuksien mukaan otettava asianmukaisesti huomioon, että säänneltyjen markkinoiden jäsenten/osapuolten ja käyttäjien on toimittava moitteettomasti.
- Sijoituspalveluyritysten on tarkistettava ja arvioitava säännöllisesti sähköinen kaupankäyntijärjestelmänsä ja kaupankäyntialgoritminsa ja niihin liittyvät hallintoa, vastuuvollisuutta ja hyväksyntää koskevat puitteet ja asiaankuuluvat liiketoiminnan jatkuvuutta koskevat järjestelyt. Niiden on näiden tarkastusten ja arviointien perusteella toimittava havaittujen puutteiden korjaamiseksi. Tarkastus- ja arviointiprosessissa on oltava tietty riippumattomuuden taso, joka voidaan saada aikaan esimerkiksi ottamalla mukaan sisäinen tarkastus tai kolmansia osapuolia. Kaupankäyntialgoritmien suoritusta koskevien tarkastusten on sisällettävä markkinoiden eheyttä ja sietokykyä koskeva sekä niiden strategioiden tuloslaskelma, joita varten algoritmia on käytetty.

f) Turvallisuus

- Sijoituspalveluyrityksillä on oltava fyysistä ja sähköistä turvallisuutta koskevat menettelyt ja järjestelyt, joiden tarkoituksena on suojata niiden sähköisiä kaupankäyntijärjestelmiä ja kaupankäyntialgoritmeja väärinkäytöltä tai luvattomalta pääsylvä ja varmistaa järjestelmään ja algoritmeihin kuuluvien tai niiden läpi kulkevien tietojen eheys.

g) Henkilöstö

- Sijoituspalveluyrityksillä on oltava käytössään menettelyt ja järjestelyt, mukaan lukien koulutus ja rekrytointi, sijoituspalveluyrityksen henkilöstötarpeiden määrittämiseksi ja sellaisen henkilöstön riittävän määrän palkkaamiseksi, jolla on tarvittavat taidot ja asiantuntemus niiden sähköisten kaupankäyntijärjestelmien ja algoritmien hoitamiseksi. Tämä sisältää muun muassa sellaisen henkilöstön palkkaamisen, jolla on tietoa asiaankuuluvista sähköisistä kaupankäyntijärjestelmistä ja -algoritmeista, kyseisten järjestelmien ja algoritmien valvonnasta ja testaamisesta ja sellaisista kaupankäyntistrategioista, joita yritys käyttää kaupankäyntijärjestelmissään ja algoritmeissaan, ja yrityksen sääntelyvelvoitteista.

h) Tietojen säilyttäminen ja yhteistyö

- Sijoituspalveluyritysten on säilytettävä ainakin viiden vuoden ajalta tietoja sähköisistä kaupankäyntijärjestelmistään (ja kaupankäyntialgoritmeista) kohtien a) - g) kattamien asioiden osalta, mukaan lukien tiedot tärkeimmistä päätöksistä, kaupankäyntistrategia tai -strategiat, joiden toteuttamiseksi kukin algoritmi on otettu käyttöön, järjestelmän ominaisuudet, testausmenetelmät, testitulokset ja määräraikaistarkastukset. Tietojen on oltava riittävän yksityiskohtaiset, jotta toimivaltaiset viranomaiset voivat valvoa, miten yritys noudattaa asiaankuuluvia velvollisuuksiaan.
- Sijoituspalveluyritysten on tiedotettava toimivaltaisille viranomaisille niiden kotijäsenvaltiossa voimassa olevien valvontajärjestelyjen mukaisesti kaikista merkittävistä riskeistä, jotka voivat vaikuttaa niiden kaupankäyntijärjestelmien ja -algoritmien teknisten toimien asianmukaiseen hoitoon ja merkittävistä tapahtumista, joissa nämä riskit toteutuvat.

Ohje 3. Toiminnan järjestelyjä koskevat vaatimukset säännellyille markkinoille ja monenkeskisille kaupankäyntijärjestelmille luotettavan ja tasapuolisen kaupankäynnin edistämiseksi automatisoidussa kaupankäyntiympäristössä

Asiaankuuluva lainsäädäntö

Rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin 39 artiklan ensimmäisen kohdan b, c ja d alakohta ja 43 artikla säänneltyjen markkinoiden osalta.

Rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin 14 artiklan 1 ja 4 kohta ja 13 artiklan 2, 5 ja 6 kohta, 42 artiklan 3 kohta ja 26 artikla ja rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin täytäntöönpanodirektiivin 13 ja 14 artikla ja 51 artikla monenkeskisten kaupankäyntijärjestelmien osalta.

Yleinen ohje

1. Säänneltyjen markkinoiden ja monenkeskisten kaupankäyntijärjestelmien luotettavaa ja tasapuolista kaupankäyntiä koskevien sääntöjen ja menettelyjen on oltava asianmukaiset kyseisten markkinoiden kaupankäynnin luonteen ja laajuuden osalta, ottaen huomioon erilaiset jäsen-, osapuoli -ja käyttäjätyyppit sekä heidän kaupankäyntistrategiansa.

Yksityiskohtaiset ohjeet

2. Yleisen ohjeen lisäksi kauppapaikkojen sääntöihin ja menettelyihin on kuuluttava ainakin seuraavat:

a) Vaatimukset jäsenille tai osapuolille, jotka eivät ole luottolaitoksia tai sijoituspalveluyrityksiä

- Kauppapaikkojen on tehtävä asianmukainen due diligence -tarkastus jäsen-/osapuolihakemuksista tai käyttäjähakemuksista, jotka saadaan henkilöiltä, jotka eivät ole luottolaitoksia tai sijoituspalveluyrityksiä EU:n lainsäädännön nojalla.
- Kauppapaikoilla on oltava toiminnan järjestelyjä koskevat vaatimukset jäsenille tai osapuolille, jotka eivät ole luottolaitoksia tai sijoituspalveluyrityksiä (ja tarvittaessa on otettava huomioon ETA:n ulkopuolella toimiluvan saaneita yrityksiä koskevat säännökset), mukaan lukien vaatimukset kauppapaikkojen sääntöjen vastaisen kaupankäynnin valvonnasta ja

riskinhallinnasta. Kauppapaikkojen säännöissä on edellytettävä, että jäsenet/osapuolet ja käyttäjät, jotka eivät ole sijoituspalveluyrityksiä, noudattavat tässä asiakirjassa sijoituspalveluyrityksille annettuja ohjeita.

b) Tietotekninen yhteensopivuus

- Kauppapaikoilla on oltava vakioitu yhteensopivuustestaus jolla varmistetaan jäsenten ja osapuolten käyttämien kaupankäyntijärjestelmien toiminnallisuuden vähimmäistaso, joka on yhteensopiva kauppapaikkojen sähköisen kaupankäyntijärjestelmän kanssa ja joka ei aiheuta uhkaa luotettavalle ja tasapuoliselle kaupankäynnille kauppapaikalla.

c) Toimeksiantojen ja kauppojen valvonta (pre- and post trade controls)

- Kauppapaikan moitteettoman kaupankäynnin takaamiseksi kauppapaikoilla on oltava vähimmäisvaatimukset jäsenten/osapuolten ja käyttäjien toimeksiantojen ja kauppojen valvonnalle (mukaan lukien valvonta, jolla varmistetaan, että kaupankäyntijärjestelmiin ei pääse luvottomasti). Erityisesti edellytetään valvontaa toimeksiantojen hintojen ja määrien suodattamiseksi (tämä vaatimus ei vaikuta jäsenten/osapuolten tai käyttäjien velvollisuuteen oman toimeksiantojen ja kauppojen valvonnan toteuttamisesta).

d) Kaupankävijän käyttöoikeudet ja osaaminen

- Kauppapaikoilla on oltava normit jäsenten/osapuolten ja käyttäjien kaupankäyntijärjestelmiä (order entry systems) käyttävien henkilöiden osaamistasosta.

d) Kaupankäyntiin pääsyä ja niihin liittyviä toimenpiteitä koskevat rajoitukset

- Kauppapaikkojen on voitava estää kokonaan tai osittain jäsenen tai osapuolen pääsy markkinoilleen ja peruuttaa, muuttaa tai korjata kauppa. Kauppojen peruuttamista, muuttamista tai korjaamista koskevien sääntöjen ja menettelyjen on oltava avoimia säännellyn markkinan tai monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän jäsenille/osapuolille ja käyttäjille.

e) Toimenpiteet tarjouskirjan liiallisen ruuhkan käsittelemiseksi

- Kauppapaikoilla on oltava käytössään järjestelyt, joilla estetään tarjouskirjan liiallinen ruuhkautuminen milloin tahansa, erityisesti rajoittamalla toimeksiantojen syöttökapasiteettia toimijaa kohden.

f) Kapasiteettirajojen rikkomisen ennaltaehkäisy

- Kauppapaikoilla on oltava käytössään järjestelyjä (esimerkiksi "kuristaminen"), joilla estetään viestiliikennettä koskevien kapasiteettirajojen ylittäminen. Kyseisten järjestelyjen puitteet on annettava ainakin jäsenten/osapuolten ja käyttäjien saataville.

g) Kaupankäynnin rajoittamis- tai pysäyttämistoimenpiteet

- Kauppapaikoilla on oltava käytössään järjestelyjä (esimerkiksi keskeytykset tai sellaisten toimeksiantojen automaattinen hylkääminen, jotka ovat tiettyjen asetettujen määrä- ja hintarajojen ulkopuolella), joilla tarvittaessa rajoitetaan kaupankäyntiä tai pysäytetään

yksittäisten tai useiden rahoitusvälineiden kaupankäynti moitteettomasti toimivien markkinoiden säilyttämiseksi. Kyseisten järjestelyjen puitteet on annettava ainakin jäsenten/osapuolten ja käyttäjien saatavilla.

h) Tietojen hankkiminen jäseniltä/osapuolilta ja käyttäjiltä

- Kauppapaikkojen on voitava hankkia tietoja jäseneltä/osapuolelta tai käyttäjältä säänneltyjen markkinoiden tai monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän toiminnan järjestelyjä koskeviin vaatimuksiin ja kaupankäynnin valvontaan liittyvien sääntöjen ja menettelyjen noudattamisen valvonnan helpottamiseksi.

j) Valvonta

- Kauppapaikkojen on aina kaupankäyntijärjestelmän ollessa toiminnassa, valvottava markkinoita mahdollisimman lähellä reaaliaikaa havaitakseen mahdolliset merkit kaupankäynnin häiriöistä. Markkinoiden toimintaa ymmärtävän henkilöstön on toteutettava tämä valvonta. Kyseisen henkilöstön on oltava kauppapaikan kotimaan toimivaltaisen viranomaisen käytettävissä ja sillä on oltava valtuudet ryhtyä tarvittaessa korjaaviin toimiin luotettavan ja tasapuolisen kaupankäynnin suojaamiseksi.

k) Tietojen säilyttäminen ja yhteistyö

- i) Kauppapaikkojen on säilytettävä tiedot edellä a–j kohdassa tarkoitetuista asioista, mukaan lukien asiat, joita ilmenee mainittujen toimien ja menettelyjen suhteen. Tietojen on oltava riittävän yksityiskohtaiset, jotta toimivaltainen viranomainen voi valvoa kauppapaikkojen asiaankuuluvien velvollisuuksien noudattamista. Monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän ylläpitäjien on säilytettävä tiedot vähintään viisi vuotta. Säännellyn markkinan ylläpitäjän on säilytettävä tiedot vähintään niin kauan kuin niiden kotimaan toimivaltainen viranomainen vaatii.
- ii) Kauppapaikkojen on tiedotettava toimivaltaisille viranomaisille niiden jäsenvaltiossa voimassa olevien valvontajärjestelyjen mukaisesti kaikista merkittävistä riskeistä, jotka voivat vaikuttaa luotettavaan ja tasapuoliseen kaupankäyntiin, ja merkittävistä tapahtumista, joissa nämä riskit toteutuvat.

Ohje 4. Toiminnan järjestelyjä koskevat vaatimukset sijoituspalveluyrityksille luotettavan ja tasapuolisen kaupankäynnin edistämiseksi automatisoidussa kaupankäyntiympäristössä

Asiaankuuluva lainsäädäntö. Rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin 13 artiklan 2, 4, 5 ja 6 kohta ja rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin täytäntöönpanodirektiivin 5, 6, 7 ja 9 artikla, 13 ja 14 artikla ja 51 artikla.

Yleinen ohje

1. Sijoituspalveluyrityksillä on oltava käytössään toimia ja menettelyjä, joilla varmistetaan, että niiden automatisoitu kaupankäynti, mukaan lukien mahdollinen suoran markkinoillepääsyn tai tuetun pääsyn tarjoaminen täyttää niiden rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin ja muun

asiaankuuluvan unionin lainsäädännön ja kansallisen lainsäädännön mukaiset sääntelyvaatimukset ja erityisesti että sijoituspalveluyritykset hallitsevat kyseiseen kaupankäyntiin liittyviä riskejä.

Yksityiskohtaiset ohjeet

2. Yleisen ohjeen lisäksi sijoituspalveluyritysten automatisoiduissa kaupankäynnissä on otettava huomioon ainakin seuraavat kohdat:

a) Hintaa tai kokoa koskevat parametrit

- Sijoituspalveluyritysten on voitava automaattisesti estää tai peruuttaa toimeksiannot, jotka eivät täytä asetettuja hintaa tai kokoa koskevia parametreja (eriytetty tarpeen mukaan eri rahoitusvälineiden osalta) joko toimeksiantokohtaisesti tai tietynä ajanjaksona tai molemmilla tavoilla.

b) Kaupankäyntilupa

- Sijoituspalveluyritysten on voitava automaattisesti estää tai peruuttaa toimeksiannot kaupankävijältä, jos ne ovat tietoisia rahoitusvälineestä, jonka kaupankäyntiin kaupankävijällä ei ole lupaa.

c) Riskienhallinta

- Sijoituspalveluyritysten on voitava automaattisesti estää tai peruuttaa toimeksiannot, jos ne voivat vaarantaa yrityksen omat riskienhallintatarajat. Valvontaa on sovellettava tarvittaessa ja asianmukaisesti yksittäisten asiakkaiden tai rahoitusvälineiden tai asiakkaiden tai rahoitusvälineiden ryhmien riskeihin, yksittäisten kaupankävijöiden riskeihin, kaupankäyntiyksiköihin tai koko sijoituspalveluyritykseen.

d) Yhdenmukaisuus sääntely- ja oikeuskehityksen kanssa

- Sijoituspalveluyritysten sähköisten järjestelmien ja niiden luomien toimeksiantojen on oltava yhdenmukaisia sijoituspalveluyrityksen rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin tai muun asiaankuuluvan unionin lainsäädännön tai kansallisen lainsäädännön mukaisten velvoitteiden kanssa tai sen säännellyn markkinan tai monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän sääntöjen kanssa, johon toimeksianto lähetetään (mukaan lukien luotettavaan ja tasapuoliseen kaupankäyntiin liittyvät säännöt).

e) Valvontajärjestelyihin liittyvät ilmoitusvelvollisuudet

- Sijoituspalveluyritysten on tiedotettava toimivaltaisille viranomaisille jäsenvaltiossaan voimassa olevien valvontajärjestelyjen mukaisesti merkittävistä riskeistä, jotka voivat vaikuttaa luotettavaan ja tasapuoliseen kaupankäyntiin, ja merkittävistä tapahtumista, joissa nämä riskit toteutuvat.

f) Toimeksiantojen valvontamenettelyjen ohittaminen

- Sijoituspalveluyritysten käytössä on oltava menettelyjä ja järjestelyjä, joiden mukaisesti käsitellään toimeksiantoja, jotka on automaattisesti estetty yrityksen kauppaa edeltävässä valvonnassa mutta jotka sijoituspalveluyritys haluaa välittää. Näiden menettelyiden ja

järjestelyiden mukaisesti sääntöjenmukaisuudesta ja riskinhallinnasta vastaavan henkilöstön tulee saada tieto siitä, milloin valvonta on ohitettu ja edellytettävä heidän hyväksyntäänsä valvonnan ohittamiselle.

g) Toimeksiantojen syöttömenettelyihin liittyvä koulutus

- Sijoituspalveluyritysten on varmistettava toimeksiantojen syöttöön osallistuvien työntekijöiden riittävä koulutus toimeksiantojen syöttömenetelmistä esimerkiksi työpaikalla kokoneiden kaupankävijöiden antamassa perehdytyksessä tai luokahuoneopetukseen perustuvassa koulutuksessa, mukaan lukien kauppapaikkojen säätämien vaatimusten noudattaminen, ennen kuin heidän annetaan käyttää kaupankäyntijärjestelmiä.

h) Valvonta ja osaavan ja valtuutetun henkilöstön saavutettavuus

- Sijoituspalveluyritysten on aikana, jolloin ne lähettävät toimeksiantoja kauppapaikoille, valvottava toimeksiantojaan mahdollisimman lähellä reaaliaikaa, myös usean eri markkinapaikan näkökulmasta, havaitakseen mahdolliset merkit kaupankäynnin häiriöistä. Yrityksen kaupankäyntiä ymmärtävän henkilöstön on toteutettava valvonta. Näiden henkilöiden on oltava yrityksen kotivaltion toimivaltaisen viranomaisen ja yrityksen käyttämien kauppapaikkojen saavutettavissa ja heillä on oltava valtuudet ryhtyä tarvittaessa korjaaviin toimiin.

i) Sääntöjen noudattamisesta vastaavan henkilöstön suorittama valvonta

- Sijoituspalveluyritysten on varmistettava, että sääntöjen noudattamisesta vastaava henkilöstö pystyy valvomaan tiiviisti yrityksen sähköistä kaupankäyntiä, jotta he voivat reagoida nopeasti ja korjata kaikki mahdollisesti ilmenevät puutteet tai sääntelyrikkomukset

j) Viestiliikenteen hallinta

- Sijoituspalveluyritysten on varmistettava että ne kykenevät hallitsemaan viestiliikennettään yksittäisille kauppapaikoille.

k) Operatiivisten riskienhallinta

- Sijoituspalveluyritysten on hallittava sähköisen kaupankäynnin operatiivisia riskejä asianmukaisilla ja oikeasuhteisilla hallintojärjestelyillä, sisäisellä valvonnalla ja sisäisillä raportointijärjestelmillä ja otettava tarvittaessa huomioon Euroopan pankkivalvontaviranomaisen ohjeet markkinoihin liittyvien toimien toimintaa koskevan riskin hallinnasta¹.

l) Tietotekninen yhteensopivuus

- Sijoituspalveluyritysten on varmistettava, että järjestelmissä, joita ne käyttävät päästäkseen kauppapaikalle, on toiminnallisuuden vähimmäistaso, joka on yhteensopiva kauppapaikan sähköisten kaupankäyntijärjestelmien kanssa ja joka ei aiheuta uhkaa luotettavalle ja tasapuoliselle kaupankäynnille kyseisellä kauppapaikalla.

¹ Saatavilla osoitteessa [http://www.esa.europa.eu/documents/Publications/Standards---Guidelines/2010/Management-of-op-risk/CEBS-2010-216-\(Guidelines-on-the-management-of-op-.aspx](http://www.esa.europa.eu/documents/Publications/Standards---Guidelines/2010/Management-of-op-risk/CEBS-2010-216-(Guidelines-on-the-management-of-op-.aspx)

m) Tietojen säilyttäminen ja yhteistyö

- i. Sijoituspalveluyritysten on säilytettävä tietoja vähintään viisi vuotta edellä a–l kohdassa tarkoitetuista asioista. Tietojen tulee olla riittävän yksityiskohtaiset, jotta toimivaltaiset viranomaiset voivat valvoa, miten yritykset noudattavat asiaankuuluvia velvollisuuksiaan.
- ii. Sijoituspalveluyritysten on tiedotettava toimivaltaisille viranomaisille jäsenvaltiossaan voimassa olevien valvontajärjestelyjen mukaisesti merkittävistä riskeistä, jotka saattavat vaikuttaa luotettavaan ja tasapuoliseen kaupankäyntiin, ja merkittävistä tapahtumista, joissa nämä riskit toteutuvat.

Ohje 5. Toiminnan järjestelyjä koskevat vaatimukset säännellyille markkinoille ja monenkeskisille kaupankäyntijärjestelmille markkinoiden väärinkäytön (erityisesti markkinoiden manipuloinnin) estämiseksi automatisoidussa kaupankäyntiympäristössä

Asiaankuuluva lainsäädäntö

Rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin 39 artiklan ensimmäisen kohdan b ja d alakohta ja 43 artikla ja markkinoiden väärinkäytöstä annetun direktiivin 6 artiklan 6 ja 9 kohta ja markkinoiden väärinkäytöstä annetun direktiivin täytäntöönpanodirektiivin 2004/72/EY 7–10 artikla säänneltyjen markkinoiden osalta.

Rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin 14 artiklan 1 kohta, 13 artiklan 2, 5 ja 6 kohta ja 26 artikla, rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin täytäntöönpanodirektiivin 5–9 artikla ja 51 artikla ja markkinoiden väärinkäytöstä annetun direktiivin 6 artiklan 6 ja 9 kohta ja markkinoiden väärinkäytöstä annetun direktiivin täytäntöönpanodirektiivin 2004/72/EY 7–10 artikla monenkeskisten kaupankäyntijärjestelmien osalta.

Yleinen ohje

1. Kauppapaikoilla on oltava käytössään tehokkaita järjestelyjä ja menettelyjä, joissa otetaan huomioon niiden jäsenvaltiossa voimassa olevat erityiset valvontajärjestelyt/lainsäädäntö, joiden avulla ne voivat havaita jäsentensä/osapuoliensa ja käyttäjiensä käyttäytymisen, johon saattaa liittyä markkinoiden väärinkäyttöä (erityisesti markkinoiden manipulointia) automatisoidussa kaupankäyntiympäristössä.
2. Mahdollisia markkinoiden manipuloinnin tapauksia, jotka voisivat liittyä etenkin automatisoituun kaupankäyntiympäristöön, ovat muun muassa seuraavat:
 - **Ping orders** – pienten tarjousten syöttäminen piilotettujen tarjousten tason paljastamiseksi ja erityisesti käytettäväksi arvioimaan, mitä ns. ”dark pooleissa” on.
 - **Quote stuffing** – suurten tarjousmäärien lähettäminen ja/tai tarjousten peruuttaminen/muuttaminen, jotta muille osapuolille voidaan luoda epävarmuutta, hidastaa niiden kaupankäyntiä ja peittää oma strategia
 - **Momentum ignition** – sellaisten tarjousten tai tarjoussarjojen syöttäminen, joilla pyritään aloittamaan tai vahvistamaan hintatrendi ja kannustamaan muita osapuolia vauhdittamaan tai jatkamaan trendiä, jotta voidaan saada aikaan tilaisuus position kääntämiseen/avaamiseen suotuisaan hintaan.

- **Layering and Spoofing** – useiden tarjousten tallentaminen tarjouskirjaan parasta tarjoustasoa huonommalle tasolle tarkoituksena toteuttaa kauppa tarjouskirjan vastakkaisella puolella. Kun kauppa on toteutettu, manipulatiiviset tarjoukset poistetaan.

Yksityiskohtaiset ohjeet

3. Yleisen ohjeen lisäksi kauppapaikkojen järjestelyjen ja menettelyjen, joilla pyritään estämään ja havaitsemaan niiden jäsenten/osapuolien ja käyttäjien toimintaa, johon voi liittyä markkinoiden väärinkäyttöä ja erityisesti markkinoiden manipulointia automatisoidussa kaupankäyntiympäristössä, on sisällettävä ainakin seuraavat asiat:

a) Henkilöstö

- Kauppapaikoilla on oltava riittävästi henkilöstöä, joka ymmärtää sääntely- ja kaupankäyntitoimintaa ja joka pystyy valvomaan kaupankäyntitoimintaa automatisoidussa kaupankäyntiympäristössä ja havaitsemaan toimintaa, joka herättää epäilyjä markkinoiden väärinkäytöstä (erityisesti markkinoiden manipuloinnista), mikäli markkinoiden väärinkäytön valvonta kuuluu sen vastuualueeseen.

b) Valvonta

- Kauppapaikoilla on oltava vähintään käytössä järjestelmät (mukaan lukien automaattiset hälytysjärjestelmät kaupoista ja toimeksiannoista), joissa on riittävästi kapasiteettia käsittelemään toimeksiantojen ja kauppojen erittäin runsasta tuottamista ja vähäistä siirtoviivettä, jotta riittävän tarkkaa aikatasoa käyttämällä voidaan valvoa jäsenten/osapuolten ja käyttäjien syöttämiä toimeksiantoja ja toteuttamia kauppvoja ja kaikkea toimintaa, johon voi liittyä markkinoiden väärinkäyttöä (erityisesti markkinoiden manipulointia, mukaan lukien usealla markkinalla tapahtuva toiminta tapauksissa joissa markkinapaikalla on edellytykset havaita se), ja valmiudet jäljittää taaksepäin jäsenten/osapuolten ja käyttäjien toteuttamia kauppvoja sekä syötettyjä/peruttuja toimeksiantoja, joihin voi liittyä markkinoiden manipulointia.

c) Epäilyttävien liiketoimien ja toimeksiantojen tunnistamista ja niiden ilmoittamista koskevat järjestelyt

- Kauppapaikoilla on oltava käytössään järjestelyjä sellaisten liiketoimien tunnistamiseksi, jotka edellyttävät toimivaltaisille viranomaisille annettavaa ilmoitusta epäilyttävästä liiketoimesta markkinoiden väärinkäytön (erityisesti markkinoiden manipuloinnin) osalta, ja että nämä ilmoitukset tehdään viipymättä (jos alustavia selvityksiä suoritetaan, ilmoitus on tehtävä mahdollisimman pian, jos selvityksissä ei onnistuta löytämään tyydyttävää selitystä havaitulle käytökselle). Lisäksi suositellaan, että nämä järjestelyt kattavat myös toimeksiannot²,

² Euroopan arvopaperimarkkinavalvojen komitean ensimmäiset ja kolmannet tason 3 ohjeet markkinoiden väärinkäytöstä annetun direktiivin täytäntöönpanosta, komitea on jo antanut epäilyttävistä liiketoimista tehtävää ilmoitusta koskevia ohjeita, joissa todetaan seuraavasti: Euroopan arvopaperimarkkinavalvojen komitea katsoo, että jos liiketointa koskeva toteuttamaton toimeksianto antaa aiheutta epäilyyn markkinoiden väärinkäytöstä, suositellaan, että tästä epäilystä ilmoitetaan toimivaltaiselle viranomaiselle, mikäli sitä ei jo kansallisessa lainsäädännössä edellytetä. Ohjeissa annetaan myös epäilyttäviä liiketoimia koskevan ilmoituksen vakiomalli (toukokuun 2005 ohjeiden IV ja VI pykälä (viitenumero: CESR/04-505b) ja toukokuun 2009 ohjeiden 2 pykälä (viitenumero: CESR/09/219)).

d) Tarkastukset

- Kauppapaikkojen on tehtävä määräaikaistarkastuksia ja sisäisiä tarkastuksia niihin menettelyihin ja järjestelyihin joiden tarkoituksena on estää ja tunnistaa sellaista toimintaa joihin voi liittyä markkinoiden väärinkäyttöä.

e) Tietojen säilyttäminen

- Kauppapaikan on säilytettävä tiedot edellä a–d kohdan kattamista asioista, mukaan lukien käsittelyvaiheiden dokumentaatio siitä, miten kukin hälytys mahdollisesta epäilyttävästä käytöksestä käsitellään ja onko asiaankuuluville toimivaltaisille viranomaisille toimitettu ilmoitus vai ei. Tietojen on oltava riittävän yksityiskohtaiset, jotta toimivaltaiset viranomaiset voivat valvoa, miten kauppapaikat noudattavat asiaankuuluvia velvollisuuksiaan. Monenkeskisten kaupankäyntijärjestelmien tulee säilyttää tiedot viiden vuoden ajalta. Säänneltyjen markkinoiden ylläpitäjien on säilytettävä tiedot vähintään niin kauan kuin niiden kotimaan toimivaltainen viranomainen vaatii.

Ohje 6. Toiminnan järjestelyjä koskevat vaatimukset sijoituspalveluyrityksille markkinoiden väärinkäytön (erityisesti markkinoiden manipuloinnin) estämiseksi automatisoidussa kaupankäyntiympäristössä

Asiaankuuluva lainsäädäntö

Rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin 13 artiklan 2, 5 ja 6 kohta ja rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin täytäntöönpanodirektiivin 5, 6 ja 9 artikla ja markkinoiden väärinkäytöstä annetun direktiivin 6 artiklan 9 kohta ja markkinoiden väärinkäytöstä annetun direktiivin täytäntöönpanodirektiivin 2004/72/EY 7–10 artikla.

Yleinen ohje

1. Sijoituspalveluyrityksillä on oltava käytössään toimia ja menettelyjä, joilla minimoimaan riskiä siitä, että niiden automatisoitu kaupankäyntitoiminta aiheuttaa markkinoiden väärinkäyttöä (erityisesti markkinoiden manipulointia).
2. Markkinoiden manipuloinnin lajeja, jotka voisivat liittyä etenkin automatisoituun kaupankäyntiympäristöön, kuvattiin ohjeessa 5 (yleisen ohjeen 2 kohta).

Yksityiskohtaiset ohjeet

3. Yleisen ohjeen lisäksi automatisoituja kaupankäyntitoimia harjoittavien sijoituspalveluyritysten toimien ja menettelyjen on sisällettävä vähintään seuraavat:

a) Sääntöjenmukaisuudesta vastaavan henkilöstön tiedot, taidot ja valtuudet

- Sijoituspalveluyrityksillä on oltava käytössään menettelyjä, joilla pyritään varmistamaan, että sääntöjenmukaisuudesta vastaavalla henkilöstöllä on riittävät tiedot (sekä sääntelystä että

kaupankäynnistä), taidot ja valtuudet haastaa kaupankäynnistä vastaava henkilöstö, jos kaupankäynti antaa aiheita epäillä markkinoiden väärinkäyttöä (erityisesti markkinoiden manipulointia).

b) Markkinoiden väärinkäyttöön liittyvä koulutus

- Sijoituspalveluyritysten on tarjottava perehdytys ja säännöllistä kertauskoulutusta siitä, mitä markkinoiden väärinkäyttö (erityisesti markkinoiden manipulointi) tarkoittaa, kaikille asiakkaiden puolesta toimeksiantoja toteuttaville ja omaan lukuun kauppaa käyville henkilöille.

c) Valvontatoimet

Sijoituspalveluyritysten on valvottava yrityksen puolesta kauppaa käyvien henkilöiden/algorithmien kaupankäyntiä ja asiakkaiden kaupankäyntiä mukaan lukien lähetetyt, muutetut ja perutut toimeksiannot sekä toteutetut kaupat. Sellaisen toiminnan havaitsemiseksi joka todennäköisesti antaa aiheita epäilyihin markkinoiden väärinkäytöstä, mukaan lukien (niissä tapauksissa joissa yrityksellä on edellytykset havaita) toiminta usealla eri markkinalla, yrityksellä tulisi olla riittävät järjestelmät (mukaan lukien automatisoidut hälytysjärjestelmät) ja riittävän tarkan aikataason käyttäminen

d) Epäilyttävien liiketoimien ja toimeksiantojen tunnistamista ja niiden ilmoittamista koskevat järjestelyt

- Sijoituspalveluyrityksillä on oltava käytössään järjestelyjä sellaisten liiketoimien tunnistamiseksi, jotka edellyttävät toimivaltaisille viranomaisille annettavaa ilmoitusta epäilyttävästä liiketoimesta markkinoiden väärinkäytön (erityisesti markkinoiden manipuloinnin) osalta, ja että nämä ilmoitukset tehdään viipymättä (jos alustavia selvityksiä suoritetaan, ilmoitus on tehtävä mahdollisimman pian, jos selvityksissä ei onnistuta löytämään tyydyttävää selitystä havaitulle toiminnalle). Lisäksi suositellaan, että nämä järjestelyt kattavat myös toimeksiannot

e) Sääntöjen noudattamista koskevien järjestelyjen ja menettelyjen määräaikaistarkastukset ja sisäiset tarkastukset

- Sijoituspalveluyritysten on tehtävä määräaikaistarkastuksia ja sisäisiä tarkastuksia niihin menettelyihin ja järjestelyihin joiden tarkoituksena on estää ja tunnistaa sellaista toimintaa joihin voi liittyä markkinoiden väärinkäyttöä.

f) Henkilöstön pääsyä kaupankäyntijärjestelmiin koskevat usein tarkastetut järjestelyt

- Sijoituspalveluyritysten on säilytettävä vähintään viiden vuoden ajalta tietoja järjestelyistä ja menettelyistä, joilla havaitaan toiminta, johon saattaa liittyä markkinoiden väärinkäyttöä, ja jotka kattavat edellä a–e kohdassa tarkoitettut asiat, mukaan lukien käsittelyvaiheiden dokumentaatio siitä, miten kukin hälytys mahdollisesta epäilyttävästä toiminnasta käsitellään ja onko asiaankuuluville toimivaltaisille viranomaisille toimitettu ilmoitus vai ei. Näiden tietojen on oltava riittävän yksityiskohtaiset, jotta toimivaltaiset viranomaiset voivat valvoa, miten yritykset noudattavat asiaankuuluvia velvollisuuksiaan.

Ohje 7. Toiminnan järjestelyjä koskevat vaatimukset säännellyille markkinoille ja monenkeskisille kaupankäyntijärjestelmille, joiden jäsenet/osapuolet ja käyttäjät tarjoavat suoran markkinoillepääsyn / tuetun pääsyn

Asiaankuuluva lainsäädäntö

Rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin 39 artiklan ensimmäisen kohdan b alakohta ja 43 artiklan 1 kohta säänneltujen markkinoiden osalta.

Rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin 14 artiklan 1 kohta, 13 artiklan 2, 5 ja 6 kohta ja 26 artiklan 1 kohta ja rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin täytäntöönpanodirektiivin 5–9 artikla ja 51 artikla monenkeskisten kaupankäyntijärjestelmien osalta.

Yleinen ohje

1. Kauppapaikoilla on oltava käytössään sääntöjä ja menettelyjä, joilla pyritään varmistamaan, että jos ne sallivat jäsenten/osapuolten tai käyttäjien tarjota suoran markkinoillepääsyn / tuetun pääsyn, suora markkinoillepääsy tai tuettu pääsy on yhdenmukainen luotettavan ja tasapuolisen kaupankäynnin kanssa. On tärkeää, että kauppapaikat ja niiden jäsenet/osapuolet pitävät itsellään järjestelmiensä hallinnan ja tiiviin seurannan, jotta voidaan minimoida näiden kolmansien osapuolien mahdollisesti aiheuttamia häiriöitä ja välttää kauppapaikkojen alttius joko suoran markkinoillepääsyn tai tuetun pääsyn asiakkaiden mahdollisille rikkomuksille tai markkinoiden väärinkäytölle tai niiden epäasianmukaisille/virheellisille järjestelmille.

Yksityiskohtaiset ohjeet

2. Yleisen ohjeen lisäksi kauppapaikkojen on ilmoitettava, onko niiden jäsenillä/osapuolilla tai käyttäjillä lupa tarjota suoraa markkinoillepääsyä ja/tai tuettua pääsyä. Jos ne antavat jäsentensä tai osallistujiansa tarjota suoran markkinoillepääsyn ja/tai tuetun pääsyn, niiden säännöissä ja menettelyissä on otettava huomioon vähintään seuraavat asiat:

a) Lopullinen vastuu viesteistä, myös toimeksiannoista, ja mahdolliset toimenpiteet ja seuraamukset

- Kauppapaikkojen on tehtävä selväksi, että jäsen/osapuoli tai käyttäjä on yksin vastuussa kaikista viesteistä, myös toimeksiannoista, jotka on syötetty sen välittäjä tunnustuksilla, ja että siihen voidaan siksi soveltaa toimenpiteitä (mukaan lukien jäsenen/osapuolen tai käyttäjän pääsyn kaupapaikalle katkaiseminen) ja seuraamuksia kaikista kyseisiä toimeksiantoja koskevien sääntöjen tai menettelyjen rikkomisesta.

b) Toissijainen velvollisuus suoran markkinoillepääsyn tai tuetun pääsyn tarjoamisessa

- Kauppapaikkojen ja suoran markkinoillepääsyn tai tuetun pääsyn tarjoajan välisissä suoraa markkinoillepääsyä tai tuettua pääsyä koskevissa järjestelyissä on korostettava, että suoran markkinoillepääsyn tai tuetun pääsyn tarjoajayritys on edelleen vastuussa kaupapaikalle kaikista kaupankäynnistä, jossa käytetään niiden markkinatoimijatunnusta tai muuta tunnusta.

c) Jäsenten/osapuolten suoran markkinoillepääsyn tai tuetun pääsyn tarjoamista koskevat vaatimukset

- Ohjeen 3 mukaisesti kauppapaikkojen on edellytettävä jäseniltään/osapuoliltaan tai käyttäjiltään riittäviä järjestelmiä ja tehokasta valvontaa, mukaan lukien kauppaa edeltävä ja sen jälkeinen valvonta, jotta voidaan varmistaa, että suoran markkinoillepääsyn tai tuetun pääsyn tarjoaminen ei vaikuta haitallisesti säännellyn markkinan tai monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän sääntöjen noudattamiseen, johda epäasianmukaiseen kaupankäyntiin tai helpota toimintaa, johon voi liittyä markkinoiden väärinkäyttöä. Tätä sovelletaan myös silloin, kun jäsen/osapuoli tai käyttäjä tarjoaa suoran markkinoillepääsyn tai tuetun pääsyn.

d) Due diligence -tarkastus ennen suoran markkinoillepääsyn tai tuetun pääsyn tarjoamista

- Kauppapaikkojen on edellytettävä jäseniltään/osapuoliltaan tai käyttäjiltään due diligence -tarkastuksen tekemistä ennen kuin ne tarjoavat suoran markkinoillepääsyn tai tuetun pääsyn.

e) Pääsyoikeudet

- Kauppapaikkojen on voitava evätä jäsenen/osapuolen tai käyttäjän pyyntö tuetun pääsyn tarjoamisesta asiakkaalle, jos säännelty markkina tai monenkeskinen kaupankäyntijärjestelmä ei katso, että se olisi yhdenmukaista sen luotettavaa ja tasapuolista kaupankäyntiä koskevien sääntöjen ja menettelyjen kanssa. Kattamattoman tuetun pääsyn osalta katso ohjetta 8.

f) Toimeksiantojen valvonta

- Kauppapaikkojen on osana ohjeen 3 mukaisia markkinoidensa valvontavelvollisuuksia valvottava jäsenten/osapuolten tuetun pääsyn asiakkaiden niiden järjestelmiin lähettämiä toimeksiantoja.

g) Mahdolliset tuettua pääsyä koskevat toimenpiteet

- i) Kauppapaikkojen on voitava keskeyttää tai perua tuettu pääsy sen myöntämisen jälkeen, jos säännelty markkina tai monenkeskinen kaupankäyntijärjestelmä katsoo, että tuetun pääsyn toiminnan jatkaminen ei olisi yhdenmukaista sen luotettavaa ja tasapuolista kaupankäyntiä koskevien sääntöjen ja menettelyjen kanssa.
- ii) Kauppapaikoilla on oltava valmiudet keskeyttää toimeksiannot henkilöltä, joka käy kauppaa tuetun pääsyn avulla erillään tuettua pääsyä tarjoavan jäsenen/ osapuolen toimeksiannoista osoittamalla yksittäiset asiakastunnukset asiakkaille, jotka pääsevät markkinoille tuetun pääsyn kautta.
- iii) Kauppapaikkojen on voitava tarvittaessa tarkastaa jäsenen/osapuolen tai käyttäjien sisäiset riskienhallintajärjestelmät niiden tuetun pääsyn tai suoran markkinoillepääsyn asiakkaiden osalta.

i) Tietojen säilyttäminen

- Kauppapaikkojen on säilytettävä tiedot suoran markkinoillepääsyn tai tuettuun pääsyyn liittyvistä toimistaan ja menettelyistään ja kaikista tuetun pääsyn kaupankäyntiin liittyvistä merkittävistä

tapahtumista. Tietojen on oltava riittävän yksityiskohtaiset, jotta toimivaltaiset viranomaiset voivat valvoa, miten kauppapaikat noudattavat asiaankuuluvia velvollisuuksiaan. Monenkeskisten kaupankäyntijärjestelmien on säilytettävä tiedot vähintään viideltä vuodelta. Säänneltyjen markkinoiden ylläpitäjien on säilytettävä tiedot vähintään niin kauan kuin niiden kotivaltion toimivaltainen viranomainen vaatii.

Ohje 8. Toiminnan järjestelyjä koskevat vaatimukset sijoituspalveluyrityksille, jotka tarjoavat suoran markkinoillepääsyn ja/tai tuetun pääsyn

Asiaankuuluva lainsäädäntö

Rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin 13 artiklan 2, 5 ja 6 kohta ja rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin täytäntöönpanodirektiivin 13 ja 14 artikla ja 51 artikla.

Yleinen ohje

1. Suoraa markkinoillepääsyä tai tuettua pääsyä tarjoavat sijoituspalveluyritykset ovat vastuussa asiakkaidensa kaupankäynnistä. Niiden on laadittava toimet ja menettelyt, joilla voidaan varmistaa, että kyseisten asiakkaiden kaupankäynnissä noudatetaan niiden asiaankuuluvien kauppapaikkojen sääntöjä ja menettelyjä, joille kyseisten asiakkaiden toimeksiannot lähetetään, ja joiden avulla sijoituspalveluyritykset voivat täyttää rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin ja muun asiaankuuluvan unionin lainsäädännön ja kansallisen lainsäädännön mukaiset velvollisuudet.

Yksityiskohtaiset ohjeet

2. Yleisen ohjeen lisäksi sijoituspalveluyritysten on otettava huomioon vähintään seuraavat kohdat:

a) Due diligence -tarkastus suoran markkinoillepääsyn tai tuetun pääsyn asiakkaista

- Sijoituspalveluyritysten on suoritettava due diligence -tarkastus suoran markkinoillepääsyn tai tuetun pääsyn mahdollisista asiakkaista, ottaen huomioon riskit jotka aiheutuu asiakkaiden luonteesta, niiden kaupankäynnin laajuudesta ja monimutkaisuudesta ja tarjottavasta palvelusta. Due diligence -tarkastus voi kattaa toimeksiantoja syöttävien henkilöiden koulutuksen ja pätevyyden, kaupankäyntijärjestelmän käyttöoikeuksien valvonnan, toimien ja virheiden käsittelyä koskevan vastuun osoittamisen, asiakkaan aiemman kaupankäyntitavan (saatavuuden mukaan) ja asiakkaan yritystä koskevien rahoitusvelvollisuuksien täyttämistä koskevien valmiuksien kaltaisia asioita. Due diligence -tarkastusprosessissa sijoituspalveluyritykset voivat ottaa huomioon, säännelläänkö mahdollista asiakasta direktiivin, jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön tai kolmannen maan lainsäädännön nojalla, sekä sen aiemmat kurinpidolliset toimet toimivaltaisten viranomaisten ja kauppapaikkojen kanssa. Due diligence -arviointi on tarkastettava säännöllisesti.

b) Kauppaa edeltävä valvonta

- i. Suoran markkinoillepääsyn tai tuetun pääsyn kauppaa edeltävää valvontaa on käsitelty ohjeen 4 kohdassa 2. mukaan lukien tiettyihin parametreihin perustuvien toimeksiantojen automatisoitu hylkäys.

- ii. On oltava ehdottoman selvää, että ainoastaan sijoituspalveluyrityksellä on oikeus muuttaa kauppaa edeltävän valvonnan parametreja (eli suoran markkinoillepääsyn tai tuetun pääsyn asiakkaalla ei tule olla valtuuksia siihen).
- iii. Suoran markkinoillepääsyn tai tuetun pääsyn tarjoava sijoituspalveluyritys voi järjestää kauppaa edeltävän ja sen jälkeisen valvonnan käyttäen sijoituspalveluyrityksen omia järjestelmiä, ulkopuolisen toimittajan järjestelmiä, alihankkijan tarjoamia järjestelmiä tai itse kauppapaikan tarjoamia järjestelmiä (nämä eivät saa olla suoran markkinoillepääsyn tai tuetun pääsyn asiakkaiden järjestelmiä) Näissä kaikissa olosuhteissa sijoituspalveluyritys kuitenkin pysyy vastuussa valvonnan tehokkuudesta, ja sen on oltava yksin vastuussa tärkeimpien parametrien asettamisesta.

c) Kattamaton tai "suodattamaton" markkinoillepääsy

Kattamaton tai suodattamaton pääsy säännellylle markkinalle tai monenkeskiseen kaupankäyntijärjestelmään, jossa asiakkaan toimeksiannot eivät kulje kauppaa edeltävän valvonnan kautta ennen kuin ne välitetään säännellylle markkinalle tai monenkeskiseen kaupankäyntijärjestelmään, on kielletty rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin nojalla. Tuetun pääsyn asiakas ei siksi saa koskaan pystyä lähettämään toimeksiantoa kauppapaikalle ilman, että toimeksianto kulkee sijoituspalveluyrityksen kauppaa edeltävän valvonnan läpi.

d) Valvonta

- i) Toimeksiantojen valvontaa (mukaan lukien usealla markkinalla tapahtuva kaupankäynti), joka sijoituspalveluyritysten on toteutettava ohjeen 4 nojalla, on suoritettava kaikkiin toimeksiantoihin, mukaan lukien suoran markkinoillepääsyn tai tuetun pääsyn asiakkaiden toimeksiannot. Järjestelmiä, jotka sijoituspalveluyrityksillä on oltava ohjeen 6 nojalla mahdollisten markkinoiden väärinkäyttötapausten (erityisesti markkinoiden manipuloinnin) havaitsemiseksi, on käytettävä suoran markkinoillepääsyn ja tuetun pääsyn asiakkaiden toimeksiantoihin ja kauppoihin.
- ii) Näiden velvollisuuksien täyttämiseksi sijoituspalveluyritysten on kyettävä erottamaan suoran markkinoillepääsyn tai tuetun pääsyn asiakkaiden toimeksiannot ja kaupat yrityksen muista toimeksiannoista ja kauppoista.
- iii) Sijoituspalveluyritysten on myös voitava pysäyttää välittömästi yksittäisten suoran markkinoillepääsyn tai tuetun pääsyn asiakkaiden kaupankäynti.

e) Osapuolten oikeudet ja velvollisuudet

- Sijoituspalveluyritysten on esitettävä selkeästi molempien osapuolten oikeudet ja velvollisuudet suoraa markkinoillepääsyä ja tuettua pääsyä koskevan palvelun osalta.

f) Tietojen säilyttäminen

- Sijoituspalveluyritysten on säilytettävä tietoja vähintään viiden vuoden ajalta edellä a–e kohdassa esitetyistä asioista. Tietojen on oltava riittävän yksityiskohtaiset jotta toimivaltaiset viranomaiset voivat valvoa, miten yritys noudattaa asiaankuuluvia velvollisuuksiaan. Tietojen on sisällettävä vähintään mahdolliset suoran markkinoillepääsyn tai tuetun pääsyn asiakkaista tehtyjen due diligence -tarkastusten tulokset ja niitä seuraavat tarkastukset ja molempien osapuolten oikeudet ja velvollisuudet suoraa markkinoillepääsyä tai tuettua pääsyä koskevan palvelun osalta.